

Motion till riksdagen 2017/18:521

av Jan Björklund m.fl. (L)

En lärarutbildning av hög kvalitet

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om lärarutbildningen och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att skärpa antagningskraven till lärarhögskolorna och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att införa lämplighetstest eller inträdesprov vid alla lärarutbildningar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att en ämneslärarexamen ska motsvara en magisterexamen och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att öka internationaliseringen vid lärarhögskolorna och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Skickliga lärare med auktoritet och tydliga befogenheter i klassrummet är den avgörande faktorn för att höja resultaten i skolan. Läraryrkets status har dessvärre sjunkit under lång tid, bland annat för att de kommunala huvudmännen inte värdesatt de utbildade lärarnas kompetens efter kommunaliseringen i början på 1990-talet.

Under Liberalernas tid på Utbildningsdepartementet i alliansregeringen 2006–2014 inleddes ett omfattande reformarbete för att höja lärarnas status. Ett system med lärarlegitimation infördes, lärarlönerna höjdes rejält, förstelärarna inrättades, flera fortbildningsinsatser genomfördes såsom lärarlyftet och mattelyftet. Därutöver reformerades lärarutbildningen och en ny lärarutbildning startade.

Reformerna har gett resultat. Läraryrkets attraktivitet har ökat. Den nya lärarutbildning som alliansregeringen introducerade har inneburit att antalet studenter som sökt till lärarhögskolorna har ökat varje år sedan utbildningen startade 2011. Det är uppenbart att alliansregeringens arbete med att höja lärarnas status och yrkets attraktivitet har fått alltfler studenter att välja en karriär inom läraryrket.

Dessvärre ser vi ett trendbrott i årets ansökningsomgång. För första gången sedan 2011 minskar ansökningarna till lärarutbildningarna. Trots det har fler antagits till

lärarytbildningen jämfört med förra året eftersom regeringen har byggt ut lärarytbildningen. Det innebär att det har blivit lättare att komma in på lärarytbildningen vilket kan riskera kvaliteten.

Alliansregeringen förberedde en skärpning av intagningskraven till lärarytbildningen så det inte som tidigare skulle kunna vara möjligt att komma in på lärarytbildningen utan att prestera ett bra resultat på högskoleprovet eller ha höga avgångsbetyg från gymnasiet. Regeringsskiftet stoppade detta.

En höjd undre gräns för att komma in på lärarytbildningen skulle ytterligare stärka utbildningens attraktivitet och leda till att lärarytstudenternas förutsättningar att klara studierna väsentligt skulle öka. Ökade krav på studenternas slutbetyg i de ämnen de kommande lärarna ska undervisa i skulle därutöver ytterligare höja kvaliteten i skolan. Idag krävs att studenterna ska ha godkänt i kärnämnen. Det är rimligt att kräva att en lärare har högre kunskap i det ämne de undervisar i än bara godkänt. För att få de mest lämpliga studenterna att bli lärare kan det dessutom finnas skäl att införa någon form av lämplighetstest eller inträdesprov så som nu sker på ett par platser i Sverige.

Ämneslärarytbildningen bör centraliseras till färre universitetsorter. De mindre lärosätena med ämneslärarytutbildningar har svårt att erbjuda inriktningar i skolämnen där det råder brist på lärare, som exempelvis kemi och fysik, då det låga antalet studenter som söker dessa utbildningar gör det ekonomiskt svårt för mindre lärosäten att bedriva dem. Valmöjligheten för studenterna skulle öka och möjligheten att dimensionera platserna efter arbetsmarknadens behov skulle underlättas eftersom ett större lärosäte kan erbjuda fler ämneskombinationer än de mindre. En koncentration av antalet lärosäten med lärarytutbildningar möjliggör dessutom att fler ämnesdiscipliner kan undervisa inom lärarytutbildningen. De praktisk-estetiska högskolorna och de tekniska universiteten ska dock kunna fortsätta att utbilda ämneslärare i sina ämnen. Utbildningen för förskollärare och grundskollärare och kompletterande pedagogisk utbildning (KPU) kan med fördel bibehållas på de nuvarande orterna.

Ämneslärarytutbildningen av högstadie- och gymnasielärare bör slås ihop. Det är i dag för få studenter som enbart vill utbilda sig till högstadielärare och intresset för att söka den utbildningen är väldigt lågt. Det beror bl.a. på att de som utbildar sig till gymnasielärare har rätt att undervisa på högstadiet, medan motsatsen inte gäller.

Därtill anser vi att en ämneslärarytexamen ska motsvara nivån för en masterexamen, vilket den poängmässigt gör redan idag. En mastersexamen är internationellt gångbar och höjer statusen på yrket.

Lärarytutbildningen är den utbildningsinriktning i Sverige som har minst internationella kontakter, internationella studenter och internationellt utbyte. Lärarytutbildningen bör uppmuntra att internationaliseringen ökar så att den kommer upp i en genomsnittsnivå för svensk högskoleutbildning.

Utöver ämnesutbildningen utbildas de framtida lärarna självfallet i pedagogik. Det som har försvunnit från dagens lärarytutbildning är utbildningen i metodik, d.v.s. det yrkesmässiga hantverket i att bedriva undervisning och leda eleverna i klassrummet. Andelen pedagogik i lärarytutbildningen bör därför reduceras till förmån för ett större inslag av mer metodik.

Said Abdu (L)

Maria Arnholm (L)

Bengt Eliasson (L)

Robert Hannah (L)

Fredrik Malm (L)

Birgitta Ohlsson (L)

Mathias Sundin (L)

Maria Weimer (L)

Allan Widman (L)

Tina Acketoft (L)

Emma Carlsson Löfdahl (L)

Roger Haddad (L)

Nina Lundström (L)

Christer Nylander (L)

Mats Persson (L)

Lars Tysklind (L)

Barbro Westerholm (L)

Christina Örnebjär (L)